

РАДА

ГАЗЕТА ПОЛІТИЧНА, ЕКОНОМІЧНА І ЛІТЕРАТУРНА

ВИХОДИТЬ ЩО-ДНЯ, ОКРІМ ПОСЕДІЛКІВ.

РІК ВОСЬМИЙ

Адреса редакції і контори:
у Київі Велика Підвальна вул. д. 6.
Телефон редакції 1458.
УМОВИ ПЕРЕДПЛАТИ НА РІК 1913

на 1 р.	на 1 м.	на 1 кв.	на 1 п.	на 1 т.	на 1 ч.	на 1 д.	на 1 н.	на 1 м.	на 1 п.	на 1 т.	на 1 ч.	на 1 д.	на 1 н.
5.70	5.25	4.75	4.25	3.75	3.25	2.75	2.25	1.75	1.25	0.75	0.25	0.15	0.10

Передплату на рік можна виплачувати частками: в 2 строки: на 1 лив. 3 карб. і на 1 апр. 3 карб., в 3 стр.: або по 1 карб. на протязі перших шести місяц. Ціна „Ради“ за кордон: на рік 11 р., (27 корон 94 гелери на австрійську валюту), на 1/2 року — 5 р. 50 к. на 1/4 року — 2 р. 75 к., на 1 м. — 1 р. Коли закорд. читачі передплачують газету через поштомат, то платять за газету по ціні, виставленій для передплатників в Росії.
Передплата приймається тільки з 1-го чис. ном. м. ЗА ЗМІНУ АДРЕСИ 30 КОП.
(При зміні поштоматно прикладати стару адресу).

Автори рукописів повинні подавати своє прізвище і адресу. Редакція може скорочувати і змінити статті; більш статті до друку негодні, перекочуються в редакції 3 місяці і висилаються авторам їх копійкою, а дрібні замітки й доноси одразу знищуються. Рукописи, на яких не зазначені умови друку вважаються бездальніми.
3 ПРИВОДУ надісланих до редакції ВІРШІВ редакція не листується.
Просьба авторів додержуватись правопису „Ради“.
УМОВИ ДРУКУВАННЯ ОПОВІСТОК:
ЗА РЯДОК ПЕТІТУ, АБО ЗА ЙОГО МІСЦЕ:
перед текстом 30 коп.
після тексту 15 коп.
„сторонні повідомлення“ 75 коп.
ЗА ПЕРШИЙ РАЗ платиться ВДВІЧІ
Оповідки про пошукування праці—в Конторі редакції приймаються на льотних умовах.

ОПОВІСТКИ приймаються в ГОЛОВНІЙ КОНТОРІ „РАДИ“ та в „Центральній конторі“ об'явленій Т. Д. Л. і З. Мотиль і К. о-м МОСКВА, Мясницька, 6. Ситова в одіалл цього Т. Д.: 1) в Петербурзі—Морська, 11, 2) у Варшаві—Маршалівська, 130. 3) у Вільні—Большая, 78, 4) у Лодзі—Петроковська, 1 та 5) у Парижі—8, площа Біржі.

Жертуйте на пам'ятник Т. ШЕВЧЕНКОВІ у Київі!

Жертви по всій Росії дозволено збирати Полтавській Губерській Земській Управі та Київській Городській Управі.

„Аполло“
Кращий в Південно-Західному краї
Семейний театр-вар'єте
Дирекція трудове товариство: Мерінгов. 8. Телефон 24-84.

Що-дня „Stand-Concept“ Галя по надвичайно цікавій програмі що складається з 55 визначних номерів.
Початок в 10 год. вечора.
Подробиці програми: LES

Appolon's
Григорій гдлататори.

Бори-Квартет
Російсько-польські танці.

Кисмет-сестри
еквілібристки.

La Paqueta
відома іспанська танцювальна група.

Darto-trio
франц. акробатичні танці.

Sorella-Flamaron
різноманітний дует танців.

Л.С.Ю.М.Ярові
російські дуєтисти.

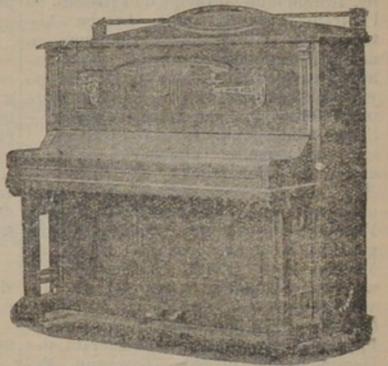
О.М.Юрська
лірична співачка.

Слена Малицька. Гігі Феллер. Янина Рольська. Шаувар. М.Ле Тусі. Ірочка Карєвська. Ілонка Бан. Фой-Кресен. М.Ле Доппі. Сафі Сафр. Сніжчина. Марго Жерола. Троїнова. О. Яров. Невал. Негдег. Клеопатра. Констанд. Пушкіна. Фан. Блглатіна. Артушевська. В.Карасіна. Rézan. Нюра Рейц. Домороська. Архангельська. Братушка. М.Ле Нікі. Залевська і багато інших.

16-го мая переміна програми.

ЖАХИ НА ДАХИ

ПРОКАТ од 6 до 12 карбованців на місяць
ГОЛОВНЕ ДЕПО МУЗИЧНИХ СТРУМЕНТІВ
Г. І. ІНДРИЖШЕКА
Київ, Хрещатик, 41, бель-етаж. Прейс-курати висилаються по замовленню.

„Вилла-Ефозеф“
КРУГЛО-УНІВЕРСИТЕТСЬКА, 15. Телефон 35 26.
Дир. І. М. ХРЖАНОВСЬКОГО.

Дирекція доводить до відомости шановної публіки, що з приводу ремонту і впорядкування саду, театр тимчасово зачинено.
Директ. І. М. ХРЖАНОВСЬКИЙ.

Літній театр Київського Купецького Зібрання
ТРУПА УКРАЇНСЬКИХ АРТИСТІВ Миколи садовського.

Сьогодні, 14-го мая фант. феєрія оперета **Вій Крути** на 4 д. з алофеом М. Кропивницького (по Гоголю). Завтра 15, **Крути** ком. на 5 д.
Початок о 8 1/2 год. веч.
Квитки просяться з 11 г. ран. до 2 дня і від 6 до 10 1/2 год. веч.
Особи що взяли квитки в театр за вхід в сад не платять.
Відповід. режисер М. Садовський.

Бюджетні промови і українство.

Нинішні дебати над росписом у Державній Думі принесли українству маленьку моральну сатисфакцію: в своїй відповіді на промову Коковова представник конституційно-демократичної партії Шингарьов уділив трохи уваги також і українському питанню, навів загальні факти й згадав про деякі утиски, яких зазнає українство в Росії.

Та в даних разі треба зважати не тільки на те, що сказано, але й на те, чим і де сказано. Сказано слово загально до нас прихильне, сказано в Думі під час обміркування роспису, зразу після промови прем'єра, сказано депутатом, до критики якого найбільше прислухається уряд, сказано, на решті, від імені найбільшої опозиційної партії. Маємо право вважати це за певну моральну сатисфакцію.

Щоб по всій справедливості оцінити цей факт, треба вернутись трохи назад. Вже шість років українське громадянство не має власного представництва в Думі, бо виборчий закон не дає змоги провести їх туди. З того часу про умови існування й потреби українства в Думі майже не згадується. Тільки припадком у Думі коли-небудь пролунає прихильне до нас слово, але воно ніколи не було досить енергійним і авторитетним, щоб звернути на себе увагу.

Разом з тим українське громадянство мало право вимагати, щоб до нього ставились інакше. Під час виборів до третьої Думи українці, хоч і не мали змоги провести своїх кандидатів, але зате їх голоси в багатьох випадках забезпечили перемогу загальноопозиційним кандидатам. Під час останніх виборів було те саме, та ще в сильнішій і виразнішій формі. Деякі опозиційні депутати з України дістали навіть імперативні мандати від своїх виборців-українців, і кандидатура тих депутатів була підтримана українцями тільки під умовою виконання тих мандатів.

На жаль, до останнього моменту, як сказано вище, українське громадянство не раз мало сумну нагоду переконатись, що виборчі обіцянки тільки обіцянками й зостаються. Для інтересів нашої справи було найважливіше, щоб освітлення нашого становища було зроблено під час дебатів над росписом, а не в разі-годи, коли обміркуються дрібні справи. Затвердження роспису—це могутнє знаряддя в руках нашої опозиції, знаряддя дуже мало, проте уряд не наважується прислухатись до всього, що говориться в Думі під час бюджетних дебатів. І хоч уряд наперед знає, що Дума затвердить роспис, а Дума з свого боку певна, що уряд не виконає й десятої частини її бажань, проте стало вже традицією, що під час обміркування роспису Дума дає загальну оцінку діяльності уряду, а уряд раз-у-раз обіцяє „покаяться“.

Стало також традицією, що в промовах представників опозиції виносяться суворий осуд урядової політики в національній справі. Досі в таких випадках згадувались народності „призані“—поляки, євреї, мусульмани. За них заступилися, окрім кадетів, ще й власні представники. Тільки про українців і про їх тяжке національно-правове становище або зовсім не згадувалось або згадувалось між іншим, дувалося або згадувалось „для годиться“.

І українське громадянство справедливо ремствувало за це на опозицію.

Тепер ми дочекалися офіційного признання з боку опозиції. Нас включено в число тих народностей, що мають право на одверте заступництво думської опозиції. Це, розуміється, ступінь наперед в українськоросійських відносинах.

Будемо сподіватись, що голос д. Шингарьова в обороні українства не буде одиноким і випадковим, а стане початком систематичного уважного трактування українського питання з боку всіх поступових думських партій.

Україна на суді Європи.

Давно вже українська преса й література висловлювала свої жалі з приводу свого прикрого становища під тяжкими утисками національної культури. Ці протести, ці змагання до визволення українського слова зустрічали мало спочуття з боку рідної українця російської преси. Навпаки, на українські культурні вимоги деякі видатніші органи дивилися, як на щось безглузде, в них бачили якісь шкідливі заходи проти щастя й спокою держави. І змагання українців задовольнити свої потреби названо сепаратизмом.

Не так віднеслася до ненормального становища українського народу західна Європа, зацікавлена взагалі славянськими народами, які за останні часи виступали якскрава й в Австрійському парламенті—чехи та українці,—й на полях балканського півострова з рукою озброєною за свою волю й незалежність.—Європа схотіла собі яснити, що це за славянська нація, яка з далекого Сходу витолочує потроху й свої бажаня вільного культурного розвитку. Орган, який вже другий рік присвячує свою працю обміркуванню національних інтересів всяких народів присвятив цілу книжку

По ширости.

Ще недавно, під час напружених стосунків між Росією та Австрією, націоналістична преса галасувала, що Австрія робить замах на цілість Росії, що вона спить і бачить, як би одірвати од неї більший чи менший шматок території. Кожна фраза з чужої преси, кожне слово в парламенті вієнському витолочувалися, як ознака цих лукавих замислів. Разом, „при сей в'рній оазі“, йшло цкування на українців та поляків, що теж ніби тільки й мріють, щоб одіти під Австрію. Збільшені реперсії й утиск національний в західних краях Росії був відповіддю на ці націоналістичні крики. Мало того, нестриманне око націоналістів забіралось у саму навіть Австрію й там вищукувало „зрадників“: навіть австрійські громадяне української та польської національності були винні перед російськими націоналістами за те, що лишались лояльними до своєї законної влади і не зважали на ласкаві заклики тутешніх „патріотів“. Але, сягаючи так далеко, націоналісти ввесь час дуже обурювались, коли хто-небудь ішов їхніми ж

Городський сад і театри ШАТО-де-ФЛЕРЬ
Дирекція в. М. ДАГМАРОВА.

В НОВОМУ 2-му ГОРОДСЬКОМУ ТЕАТРИ ПЕ-прем'єра „Принцесса Студентов“ ТЕРБУРЗЬКА ОПЕРЕТА. Сьогодні і Завтра прем'єра, „Принцесса Студентов“ Т. Колесниченка.

В критому літньому театрі Українська трупа **Вампір** (Людмила) (Людмила) „Така її доля“ 2) „Сватання на вечорниці“ 1) „Оборона Ченстохова“ (За рідний край) 2) „Дус пинтеле ід“ (Дуришвіт).
Початок в 8 1/2 год. веч. Каса одкрита з 11-2 год. і з 5 до кінця вист.

В САДУ ОСТАННІЙ ГАРМОНІЙНИЙ КОНЦЕРТ **Ричарда Рибо** Переміна програми карт. **Бім-Бом**, д. д. ЖУКОВ і ОР-ЛОВ і ин. з 16-го мая величезні літання через увесь сад в концертному залі. Після зав'язу переміна програми. Нові дебюти!

Вийшла з друку і розіслана передплатникам 4 книжка місячника **ДЗВІН** літературно-науковий і артистичний журнал.
ЗМІСТ № 4-го такий:
М. Коцюбинський, некролог; Олесь: Пам'яті М. Коцюбинського; Гр. Чупринка: 1) Світосець, 2) Без зміни, 3) Перед ранком; Антоньо Воробчук: 1) Замовчи, 2) Ой загуди, замуміли; Л. У.: Оргія; В. Винниченко: „По-свій!“ (далі); М. Троцький: Українське красне письменство; Ів. Лебединський: Робітничі коаліції і відношення до їх карного права; Л. Юркевич: В справі української робітничої газети; В. Левіцький: Галицька криза; К. Залевський: Бойкот жидів в Польщі; К. Миргородський: 3 робітничого життя; Дм. Донцов: 3 українського життя; Бібліографія; Оголошення. Ілюстрації: Е. З.—Заставки, портрет М. Коцюбинського.
— Передплата на рік 3 руб. на пів року 1 руб. 75 коп. окреме число 40 коп. —
Адреса: Київ, Жилинська 20. Редакція „Дзвін“.

ку своїх *Annales des Nationalites*— № 3—4 (1913 р.) оглядові українсько-го люду в його історичних перспективах та в його сучасному становищі. В маленькій талановито висловленій передмові, відомий історик Сеньбос вітає українську націю: «Цей нації, каже він, доводилося скрізь жити в неможливих умовах. Козацької республіки на понадніпівських степах сусідні монархи не визнавали за окрему державу. Постійно двоє воєвничих сусідів змагалися за те, кому цей край приборкати. З одного боку польська аристократія одобрала в українського люду його землю та його самого авела на становище рабів, з другого боку уряд російський придушував його поліцейським абсолютизмом й цензурою церковною й політичною». Сеньбос звертає увагу на те, як не звязуючи на усі перешкоди, українці піднесли свій артистичний розвиток. З приводу закону 1876 р. звисний ученій звертається до французів з таким обурливим запитом: «чи ви могли б зробити так, що ваші закони заборонили б провансальському поетові Містралю друкувати в Франції свою провансальську поему „Мірель“».

Кінчаючи свою замітку, Сеньбос підкреслює, що українці не мають і на думці бунтуватися ані проти австрійського, ані проти російського уряду. Вони тільки вимагають тої невеличкої автономії, при якій шанувалися б їх мова й звичаї. Він думає, що Франція, голосно виявляючи справжнє становище одного з численних славянських народів, може засоромити гнобителів української нації і наполегливо й хоч трохи зменшить її страждання.*).

Україні в книжці *Annalів* присвячено одинадцять оглядів: Географічно-статистичний—Le territoire de l'Ukraine, Історичний—Abregé de l'histoire de l'Ukraine, літературний—Apercu historique de la litterature ukrainienne, та ще розказано про розвиток українського театру—Le theatre ukrainien, про українську архітектуру—L'architecture ukrainienne, про народний орнамент—L'Ornement populaire de l'Ukraine і про відродження української думки й слова—La Renaissance de l'Ukraine. Дуже цікаво виявлено, як саме утиски затримують поступовий розвиток України—Oppressions seculaires (Вікові утиски), як кепсько стоїть освіта на Україні—Les Ecoles Ukrainiennes—й чого саме українці бажують—Les revendications des Ukrainiens de Russie (Вимоги українців Росії) стаття проф. Грушевського, та—Les Desiderata des Ukrainiens en Autriche—(Бажання Українців в Австрії—стаття члена парламенту д-ра Цегельського).

Де які статті підписані видатними сучасними українськими вченими та С. Рубиневичем—М. Грушевським, С. Де які залились без підпису. Стаття про відродження України в другій частині цієї самої книжки *Annalів* цікаві відомості про те, як поляки обезземлюють русинів в східній Галичині, скуповуючи землі бідноти й продаючи по над русинами ту ж політику, від якої так страждають самі яхи в Познані од Прусаків. Федорчук справедливо назвав свою замітку „Польський Drang nach Osten“ і подає цікаві цифри польської імміграції й русинської еміграції в Галичині. Поляки страшенно обурені цєю статтею й деякими правдивими виразами д. Сеньбоса й засилають чимало листів до редакції *Annalів*, в яких силкуються себе виправдати. Взагалі книжка *Annalів*, присвячена Україні, так зацікавила західну Європу, що за один місяць вся вона була продана й ще йдуть до редакції замовлення.

Звісно в книжці не без помилок—карта розселення українського люду зовсім негарно зроблена й не дає можливості дознатися, де проц, українців більший, а де менший. Дуже бракує відомостей про економічне становище України й сучасний розвиток кооперації. Крім того нема огляду загального становища Галичини, нема ні слова про музику українську, яка могла б сміливо звернути на себе увагу Європи. Але це не такі хибки, які можуть бути надані виправлені, можна сподіватися, що редакція *Annalів* буде знаходити й далі з українцями своїх читачів. Але тепер можна тільки широко подякувати професорові Сеньбосу за його прихильність до української нації, а ще більш можна бути вдячним редакції *Annalів* за те, що вона вивела на широкий світ і життя українського народу, його культуру здатність, й ті неможливі утиски, через які він не може виявити усе багатство своїх духовних сил, Франція й тут виявила свою вічну прихильність до усякого пригнобленого народу, своє братерське відношення до усіх націй.

С. Русова.

3 біжучих вряків.

XI.

Мій колишній знайомий, сільський учитель, прийшов до мене з сумною звісткою: його позбавляють посади. Призначений несподіваним лихом, худий, жовтий, наче після тяжкої хвороби, він дивився на мене втомленими очима і тихо скаржився на долю.

Я, як міг, заспокоїв його: — Та може це ще якийсь непорозуміння. От піде до начальства, поговорить, все виляснеться—нічого й не буде. Коли ви самі за собою нічого

поганого не знаєте, то за що ж вас виганять?

Він сумно похитав головою: — Еге, як би то нічого! Коли ж я й сам знаю, що я непростий злочинць... Казали мені добрі люди, а я не слухав,—от тепер і...

— Он як? Що ж ви такого накоїли? Ви ж, здається, чоловік смирний, тихий...

— Еге, тихий... Книжки людям давав читати, от що! Та ще й газети до того!

— Які книжки? Нелегальні? Революційні? Коли так, то розуміється...

— Це що скажете—революційні... Не революційні, а наукові та хліборобські.

— Нічого не розберу. Щось тут та не так... Чи не про земельку часом? Воно й хліборобська тема, а як її добре зачепити, то не треба іншої революційної...

— Ет, вигадаете. Хіба я не знаю... Будо в книжках про земельку, де правде, але зовсім не те, що ви думаете як робити чорний пар, як завести вигідний сівооборот, як підпорювати виснажену землю... От що було.

— Це все не те: що ж тут небезпечно! Може ви давали що інше, страшніше?

— Ох, давав! Ветеринарні поради, про бжіл, про дробину! І популярно-наукові книжечки давав—по історії, по природознавству! Белетристику давав, газети давав,—от що найгірше!

— Та ви ж кажете—це все не заборонене, легальне?

— Авже ж не заборонене, але що з того...

— То в чім же річ? Який тут гріх? Кажіть нарешті ясніше, бо я цей ва шій загадки ніяк не збагну.

— А, який бо ви... Та книжки ж усе українські! Розумієте? Писані українською мовою.

І він безнадійно махнув рукою. — А хоч би й німецькою! Це не може бути. Щоб учителя виганяли з посади за те, що хліборобам дає книжки по хліборобству! Признавайтесь: певне, ви з ними, крім того, ще балакали? Може вели якусь агітацію, проповідували небезпечні думки,—що? Скажіть по правді: може скликали пролетарів до єднання? Призивали боротися за землю та волю? Або співали: „вставай, подмайся...“ Га?

Мій гість почав сердитися: — Та що ви, Господи... Чи я божевільний, чи що... Хіба я похожий на тих, що таке співали...

І справді: він таки ні з якого боку не був на них схожий.

— Ну, то застаеться одно: ваші книжки, очевидно, не такі вже невинні, як ви кажете.

— Щось там певне єсть, окрім мови?..

— Може ви маєте з собою хоч якусь зброю?

Він раз увів їх з собою до розмови з начальством. Але ж кажу вам, нічого в них нема,—от тільки мова неадекватна...

Він приніс з передпокою пакувочок, розвязав і висипав перед мене на столі купу дрібних книжечок, листочків, записочків. Я розкрив одну, другу, третю, десяту,—і все мені одразу стало ясно.

Я швидко прочитав од себе і почав граматити на свого гостя:

— Та ви революціонер! Ваша кожна книжка підкопує підвалини держави! Дивуюсь, як ви досі не біли за гратами! Вам не селян учити, а білих ведмедів! Щоб отак порушати весь лад життя, весь звичайний порядок!..

Тут уже він остовпів і заціпав очима:

— Що таке... де ви знайшли... Невже я чого не доглянув...

— Це я знайшов? А ось! Ось! Ось! В кожній газеті! В листках! В книжках! Хіба ж це не „потрясеніе основ“?

І я з обуренням голосно прочитав цей, очевидно всеукраїнський, революційний поклик, що нахабно ліз читачеві у-вічі з перших сторінок мало не кожного твору цієї непевної літератури:

„Читайте і як ви! І як ви! І як ви!“

П. Смуток.

Державна Дума.

Засідання 11 мая.

Ідуть далі суперечки з приводу бюджету.

Шингарев (докінчує почату в минулому засіданні промову).

Вітаючи думку міністра фінансів про те, що ми не повинні ганятися за таможенними прибутками, оратор визнає потребу, щоб міністр і провів на ділі цю думку послідовано й планомірно.

З приводу вкладки у ошадні каси Шингарев заявляє, що на долю населення у наших казах перепадає вкладів у 9 раз менше ніж у касах Сполучених Штатів і у 15 раз менше, ніж у Данії.

Уряд заводить Росію в таке становище, при якому ми далеко одстанемо од культурних держав.

Що-року прем'єр каже про співробітництво з Думою, але Державна Дума й уряд що-року не підтримують думських проектів.

Лишається тільки зовнішній бік, а за кулісами прем'єр сіпає нитки й одкидає законопроекти при допомозі Державної Ради.

Катеринославський єпископ Агапіт в жіночій гімназії в Бахмуті казав, що Росія має ворогів зовнішніх і внутріш-

ніх. Із зовнішніми—управились, тепер черга за внутрішніми—це виключно богомерзкі инородці, які, маючи на увазі рсхсхитати самодержавство, вигадали якусь думу. (Сміх).

Такі промови ви почуєте од єпископів, од губернаторів і навіть од деяких міністрів. Рада міністрів дає закони за допомогою 87 та 96 статті, окремі міністри—за допомогою циркулярів. Маклаков згоден управитись циркулярами з чим завгодно.

Думу нехтують: карать газети за друкування думських промов, тягнуть до суду за промови депутатів. Реформа контролю не потрібна, бо міністрів не можна контролювати. Вони зрікаються навіть одповідати на запитання. Гарне співробітництво з Думою!

Відносно у фінляндії маємо цілий мартиролог: у Фінляндії заводять рівноправство, справедливіше—російське безправство.

Городове положення в Польщі скандиля і насміялися над ним. Не віримо, чи свідко закінчить формування найближчого, рідного нам славянського племені українського, яке влада вважає теж за инородцьке.

Малоросійському населенню забороняють навчати рідною мовою по школах. Заарештовують українські клуби й просвітні товариства. Вноражють розслідування на якій підставі наслідуються збирання на пам'ятник Шевченкові. Хіба це не слух, що на похоронах Лисенка дозволили промовляти депутатам галицького сейму й заборонили говорити Іванові.

Генерал Дурново скаржився на те, що стиги церковного українського зрака не можна розшукати, бо їх ввели до забрати з крамниць. Я вважаю за глибоко свідомих порушителей інтересів рідної країни тих, хто підтримує таке безглузде відношення до инородцького населення.

Де ж спільна праця й довіря народних обранців, про яке наслідуються говорити прем'єр.

Невже він не бачить, що його декларація—це тільки декорация.

Державне життя й дійшло до точки, як який стояло в 1902 році. Воно все повторяє, мов шарманка, перший мотив.

Уряд до цього часу—чужий Росії, і кожний день все більше порушає надія на законний мирний вихід. (Оплески лівих).

Всі дірки й виходи перед країною закрито. Гуде тільки на всю Державу одна поліцейська дудка. (Оплески лівих).

Все й підвладне, все приносять їй в офіру, маючи на меті втримати застаріле, хоч би й ціною великої державної руйни. Російська черпаха їде, прем'єр задоволений її ходом, а нам боляче за Росію й соромно за її управителів. (Оплески).

Марков 2-й обвинувачує міністрів: перший гріх—зневага до сільсько-господарської праці на величезних просторах вільних державних земель; другий гріх—байдужість у справі найскоршого обладнання держави дорогами; третій гріх—вороже відношення до поширення господарсько-економічної діяльності земських та городських самоврядувань; четвертий гріх—загалі утиски державного кредиту; п'ятий гріх—надзвичайне збільшення біржевої спекуляції для штучного підняття курсу державних фондів; шостий гріх—обтяження державного банку операціями господарсько-промислового типу. Гріх сьомий, найтяжчий,—потурання небезпечному для держави міжна родному об'єднанню промисловців, яке може захопити згодом і політичну владу над російським народом у свої руки.

Крім цих семи гріхів, є ще один, загаданий для Росії гріх—пійнство. Фракція правих прохає міністра фінансів вважати, що кредит його вже вичерпаний і що праві докладають од нього не слів, а діла. (Оплески з права).

Ковалов (прогр.). Візнає, що до оптимістичної думки міністра Дума повинна поставитися з великою осторожною. Поки уряд обороняє старі форми політичного життя він буде й тормазом економічного відродження країни. Хто любить рідну країну, кому мила її міць і сила, той повинен всі свої сили направити на боротьбу з теперішнім порядком.

По Росії.

— Скасування іспитів. Цими днями усі інститути та літвічі гімназії відомства установ Царіці Марії одержали наказ про припинення іспитів для випускних вихованок. Наказано також не гайно скликати нараду для присуду нагород і видачі атестатів тим, що кінчають ці школи в цій році. Крім того наказано, щоб усім вихованкам цих шкіл, що покладали надію „полагити свої шкільні справи“ на іспитах, було додано до одмітки стільки, скільки треба для одержання атестату.

— Замовлення морського відомства. Незабаром морське відомство оддасть приватним заводам замовлення на—70,000,000 карб. В першу чергу замовлення буде оддано Обухівському заводові, потім приватному петербурзькому механічному, судобудівельному заводові в Миколаїві і Путильському.

— Митрополит Володимир і Чуріков. Цими днями до колоків петербурзького митрополита Володимира було запрошено відомого проповідника зяверости Чурікова. Митрополит казав йому, що прихильники його ставляться неприхильно до православного духовен-

ства. На це Чуріков відповів, що він не може відповідати за своїх послідовців, як не може й митрополит відповідати за промови й поведінку своїх православних.

Потім митрополит Володимир порадив Чурікову не носити зверху хреста й підстригти волосся. Врешті, митрополит порадив вибудований Чуріковим дім для релігійних зібрань „тривецників“, на Обухівському заводі; оддати православній церкві для просвітних читань. Чуріков на це не згодився.

— Догляд студентів за професорами. „Річч“ пише, що Пуришкевич звернувся до студентів-академістів вищих шкіл з проханням подати йому відомості про діяльність деяких професорів.

Особливу увагу Пуришкевич просив звернути на діяльність бувшого директора технологічного інституту проф. Зернова. Між иншим, Пуришкевич порадив студент-академістам стати за усіма виступами Зернова в раді професорів.

— Єпископ Є. логій і жиди. Єпископ Євлогій, перебуваючи в г. Замостьї, люблінської губ., прийнявши жидівську депутацію, сказав їм так:

„Уряд добре знає про ваше тяжке становище. Я покладаю надію на те, що ваше становище поліпша. Росія—велика, широка й багата, а російський народ—народ м'який навіть до тих, що йому шкодять, а до тих, що живуть з ним мирно, він ще м'якший. Я певен, що російський уряд зверне на вас увагу і ваше становище поліпшає“.

Відомо, що в новій холмській губ. жидівськ обмежують в правах.

— Ротмістр Трещенков. „Рус. Молва“ сповідає, що визволеного з тюрми цими днями відомого ротмістра Трещенкова буде призначено за молодшого офіцера на одну з невеличких станцій північно-західної залізниці.

Всеросійська виставка у Київі

Засідання правління.

На засіданні правління виставки, що одбулось 10 го мая вибрано комісію, яка складе програму свята відкриття виставки, а також організувати те свято. На прохання антрепренера Народного Дому фон-Мевеса одкрити вхід до театру і з виставки правління одповіло, що зробить це тоді тільки, коли з кожного білета театру будуть отчислят певний відсоток на користь виставки. Коли ж ні—то вхід з виставки у театр буде зовсім закрито.

Анкета про тямю ремісників.

Ремісничка секція виставки урядила була в початку ц. року анкети про становище праці в ремісничій промисловості. Розіслали більше 15 тисяч анкет. Але питання очевидно зацікавило дуже небагато для дрібних і великих господарів ремісників і тому відповідей прислано дуже мало. З позая Київа прислано 100 відповідей, і в Київі зібрано біля 400. Городським самоуправлінням розіслали 300 запитань, а відповідей одержали од 100 з лишком. Воно і зрозуміло,—кому хочеться виводити ца світ Божий та перед людські очі, які то умови праці отих робітників-ремісників?

— Катеринославська міська дума в повному складі приїде на відкриття виставки. Пароходне т-во одпустило окремий пароход для їх переїзду.

— Серед експонатів добровільного флоту будуть моделі океанських пароходів: „Орель“, „Тверь“ і „Пермь“.

— Бжльницький одділ через непорозуміння з власником нанятій садби лишився поки що без місця.

По Україні.

У Київі.

Затвердження смертного присуду. Смертний присуд над засудженим до повішення розбійником Акимовим затверджено вищою київською адміністрацією.

— Ревізія земств. Вчора вийхав з Київа в Липовець неоміняний член губернського по земським і городським справам присутствія, п. Воронівський, якому доручено з наказу п. начальника края зробити ревізію липовецької земської управи і городської управи.

— Сесія в палаті. Вчора в київській судовій палаті почалась сесія засідань особливого присутствія.

— Затвердження земських позим. Міністерство внутрішніх справ затвердило постанови київського губернського земського зібрання про позимку з каси городської і земського кредиту 728,935 карб. 44 к. на будівлю психіатричного бараків і служб в Кирилівській лікарні і 250 тис. карб. на будівлю германіської лікарні.

— Непевна звістка. Вчора в ранішніх київських газетах повідомлялось, що на гомельському пароході, який прибув у Київ, знайдено було селянина Ковальова хворого, по деяких ознаках на холеру.

В Олександрівській лікарні, куди доставили Ковальова, виявилось, що у нього звичайна шлуковка хвороба і його сьогодні випишуть з лікарні.

— На сахарному ринкові. На сахарному ринкові тихо і ніяких закупок не робиться в останні дні. Пояснюють це тим, що на ринкові сподіваються нового випуску цукру.

— Жертва Дніпра. Позавчора в Матвійській затоці Дніпра, купаючись, втопився 2 хлопці-брати Куряки і Іван Скопники, 11 і 8 років. Коли вони топились їх рятував 17-літній Ярослав

Дворжак, але обидва хлопчики втепились за нього і його з собою потягнули на дно. Години через дві витягнули три трупи хлопців.

— В жіночому клубі. 12 мая одбулись перші загальні збори членів київського жіночого зібрання. Нове т-во привітали від імені т-ва оборони жінок В. Г. Клячкіна і від київського громадського зібрання Е. Г. Шольба. На зібранню було прочитано цілу низку телеграм з привітаннями. Предсідательниця ради старшин жіночого клубу Е. Ф. Полторацька сказала на зібранні промову про завдання клубу. Далі збори вибрали почесним членом зібрання Е. Г. Шольба. Від імені правління С. Ф. Русова, звернувшись до Е. Г. Шольба, сказала промову, у якій зазначила, що вітає його, як поступового діяча, який з увагою ставиться до національного питання.

— Лікарський інспектор В. І. Орнатський вийхав у Петербург для участі в комісії в справі перегляду лікарсько-санітарного законодавства. Обов'язки Орнатського буде виконувати В. А. Добронравов.

— Курси по зміцненню ярів. З 20 мая по 20 июня у Смілі, черкаського повіту, одбудуться курси по зміцненню ярів. Земство командувало на курси 24 душі. Крім цього, на курси буде прийнято ще 20 душ.

— Справа слободських домовласників. Як у нас повідомлялось, селяне Слободки хотіли продати слободську землю одній особі і слободські домовласники через це, як аредатори, були обопинились в тяжких умовах.

12 мая на Микоївській слободці в цій справі одбувся сход, на якому земський начальник пояснив селянам, що на підставі нового закону домовласники можуть подати великий судовий позов. Селяне згодились продовжити аренду ще на 49 років.

— Залізнодорожні панами. Начальник південно-західних залізниць доріг порадив двум адвокатам південно-західної залізної дороги М. М.—ву і К. Н.—ву подати прохання про увільнення. Про рада начальника має зв'язок з розкритими зловживаннями.

— Залізана дорога і земський телефон. На останньому засіданню ради південно-західних залізниць доріг розглядалося прохання київського, липовецького і канівського земств про допомогу земству з боку залізної дороги в справі урядження земських телефонів. Рада управління згодилася з проханням земства і вирішила дозволити земству користуватись для телефонів залізнодорожними стовпами з платою по 10 коп. з стовпа.

— День „Білої квіткі“. Позавчора ввечері у думі одбулись збори предсідателів районних комітетів по урядженню у Київі 21 мая дня „Білої квіткі“. Зібрання одкрив голова київського земства д. Боробови з сучотами проф. К. Г. Трїтського. Першою обговорювалась справа про організацію зборщиків грошей.

Зібрання зробило постанову звернутись до учнів вищих шкіл Київа з закликом, щоб вони брали участь в урядженню дня „Білої квіткі“. Що ж торкається учнів середніх шкіл, зібрання вирішило брати за зборщиків учнів, але за дозволом їх начальства. Далі на зібранні вирішено прохати правління клубів, банків, театрів, кінематографів дозволити 21 мая збирати в них гроші; постановлено звернутись до чернігівського губернатора за дозволом зробити збор грошей у Слободках; прохати залізнодорожню адміністрацію дозволити збирати гроші на вокзалах і в поїздах між Київом, Боржою і Дарницею; прохати трамвайне і пароходне товариства щоб зборщикам можна було іздати безплатно в трамваях і на пародах і звернутися до начальників урядових інституцій з проханням про дозвіл поставити там кухлики. Потім вирішено, щоб наркували повязки у цьому році були зелені.

— Видачу кухликів вирішено зробити 20 мая.

Вирішено звернутись до газет з проханням опублікувати часи прийомів у предсідателя.

Вирішено в день „Білої квіткі“ урядити 6 лекцій на теми про боротьбу з сухотою: в школі ім. Грушевського, ім. Жуковського, ім. Горького, ім. Терещенка, в Володимирській школі, в контрактному домі і в дукляйському народному домі.

— На користь курсістам. На користь т-ва допомоги бідним курсістам курсів Жекуліної, Д. Попов прочитав лекцію на тему „Значення московського художественного театру і Станіславського для сценічного искусства“. Лекція одбудеться 23 мая в педагогічному музеї.

— Страхувиння робітників. Одбувся у Київі другий з'їзд уповноважених промислових підприємств київського страхового товариства. Зібрання розглянуло і ухвалило деякі зміни в статуті. Статут буде подано на затвердження страхового ради.

— Поіпнення околиць. Гурток домовласників Ново-Караваївської вулиці звернувся до п. київського губернатора з проханням порадити городському управлінню, щоб город зробив на цій вулиці водопроводу і каналізаційну магістраль.

— Затвердження земських постанов. П. київський губернатор дозволив виконувати постанови земських надзвичайних зібрань: київського губернського—від 20—21 априля, бердичівського—4 мая і липовецького 18—19 априля.

— Прохання про допомогу. Звенигородська городська дума звернулася до міністерства з проханням про безпро-

*) Див. стор. 121, № 3—4, 1913 Les Annales des Nation.

центну позичку в 100,000 карб. на будівлю в Звенигороді казарм.

Конфіскація часопису. З наказу адміністрації вчора конфісковано останнє число часопису „Голос Труда“.

Одкриття виставочної залізниці. Вчора управління південно-західної залізниці видало наказ про одкриття руху на залізній дорозі Київ-товарний і виставочної території.

З'їзд в справі дрібного кредиту. Тепер остаточно виявився склад комітету по скликанню під час квітневської виставки з'їзду в справі дрібного кредиту. В склад комітету увійшли: І. Черниш, Н. Замятин, І. Архангельський, Р. Ринін, К. Шемітов, Б. Каразін, В. Хижняков і Г. де-Сен-Лорен.

Вісті з краю.
З українського життя.

Святилище на українській мові. В селі Петрівському (бахмутського повіту, на Катеринославщині), в парафіяльній церкві на Великдень читано евангелія на трьох мовах: славянській, великоруській і українській. Парафія не з великою радістю слухала у перший раз слово Боже на рідній українській мові, були дуже задоволені, довго розмовляли поміж собою з цього приводу і висловлювали бажання, щоб їхні пастирі не дурилися рідної мови своїх парафій і говорили їм казання на рідній мові, бо людність нашої місцевості в великій більшості українська і для неї більше зрозуміла рідна мова.

Нам пишуть з вознесенського рудника:

„Як подивився на сторінках „Ради“, то скрізь, аматорські гуртки українців все більшають, і щотом і працюю, у нас же не те, спершу ж з осені того року набралось аж три гуртки—тепер же з трьох, мабуть, з одного нема, а через що нема? через те, що усе нема ладу між аматорами. Кожна категорія служачих, цього рудника хоче мати свій гурток. Інженери та штейгери з конторщиками не хотять вести діла вукулі; конторщики з робітниками і т. д.

Завітала до нас українська трупа під орудою д-ка В. Гніденко, котра підворушила нас.

Д-ка Гніденко мала гарні збори по тутешньому.

П'єси шли теж гарні.

Година й урожай.

По всьому липовецькому повіті, гарний вигляд має озимина, особливо в тих, що посіяли в Спасівку; ви соке, густе, роскішне жито, а також і пшениця—дають надію на врожай цього року. Ярина теж має славний вигляд.

Косовиця. В одеському повіті почалась косовиця; сіно гарне; хліб має гарний вигляд.

Заморозки. В ананівському і олександрівському повітах заморозки прибили баштани, городи і цвіт у садках.

Поміші.

У с. Тростянці, новозибківського повіту, на Чернігівщині, цими днями сталася велика пожежа від підпалу. Згоріло біля ста садів до всіх селянських майном. У вогні загинуло троє дітей і одна жінка.

Пожежі в новозибківському повіті трапляються дуже часто. Орудає якась вагата палив.

З Радомисля повідомляють, що в густо-оселеній частині міста—Подолі сталася велика пожежа. Згоріло 18 садів. Збитків більше на 10 тисяч карбованців.

Касія городяч і земств. Особливе присутність по городських справах одногосно не затвердило виборів гласних в одеську городську думу. Нові вибори одбудуться в кінці малісяня. Партії правих Мойсєєва і Мелікана вийшли в згоду між собою для нових виборів. Але де які праві не хотять приставати до згоди.

Перед харківським статистичним з'їздом. З Харківська повідомляють, що комітет з'їзду по статистичній народній освіті запитав газети про фамілії співробітників, яких газети командують на з'їзд. Відомості ці потрібні губернаторові.

Виділення Харківська в окрему земську одиницю. Харківська городська управа почала друкувати велику працю про виділення м. Харківська в окрему земську одиницю. Питання це, чим далі, тим гострішим стає.

Діяльність суду і адміністрації.

В зв'язку з викритими зловживаннями, оддають під суд весь склад богоуспенської міщанської управи на Херсонщині.

Справа селян. В 1909 році в с. Златоустовці, мариупольського повіту, натовп селян, переважно жінок, не давав землемірові нарізувати землю під оруддя.

Селянки побили киями землеміра і його робітника і примусили їх припинити роботу.

Коли на поміч прибув урядник, то баби й його вигнали.

Після цього притягли до судової відповідальності 10-ть селянок і 7 селян.

Суд засудив тепер 4 селянки і 5 селян до арешту в поліції на 6 днів кожного.

До суду всі вони за образу поліції висиділи в адміністративному порядку по чотири місяці під арештом.

Всякі звістия.

Скарб. В с. Кудинці, літчицького повіту, селяне добувають камінь, знайшли скарб: срібні прикраси, обручки і т. ині.

Гадають, що цій знахідці більше 500 років.

Нам пишуть з с. Личкового, новомосковського повіту.

В нашому селі недавно сталася така подія: парубки, чи хтось инший нашкодили одному селянину дядькові вночі так—відкотили у нього з двору бочку й повисили на дереві, біля школи. Врідникові це показалося за велике злочинство і він скликав всіх парубків того „кутка“ в розправу і дуже їх усіх побив. Винного правду не знайшлося. Також тяжко побито, і їх батьків.

Тепер побиті парубки подали скаргу до губернатора на врідницькі вчинки.

Галичина.

Розпущена польська „Рада Народова“ працює й далі. Як у нас уже в свій час сповіщалося, загально-польську організацію в Галичині „Раду Народову“ більшістю голосів ухвалено було розпустити і скликати нову раду, засновану на інших принципах ніж це було досі. Але меншість членів „Ради“ на це не пристала і вважає „Раду Народову“ за існуючу й досі. Минулої неділі відбулася п'я меншість у Львові під проводом б. президента розв'язаної „Ради Народової“ Тадеуша Ценського і утворила ніби з'їзд делегатів „народових організацій“. Наряду розпочав Ценський довгою промовою, в якій подав причини, чого скликав з'їзд і в кінці звернувся до учасників із запитом, чи вважають „Раду Народову“ за розв'язану, чи ні, та, чи має віддати „презесувати“, чи ні.

Потім стверджено, що на з'їзд прибули делегати із 45-ти повітових організацій. Крім того прибуло кілька парламентарних і бувших соймових послів споміж вшхполянків і подольців. („Słowo Polskie“ називає їх послами і після розпуску займає їх послами й признає „Раду Народову“, незважаючи на її розв'язання).

Потім зачалася дискусія, в якій забрало голос кільканадцять учасників з'їзду. Всі вони переконувалися взаємно, що „Рада Народова“ існує та, що повинна зайнятися виборчою боротьбою.

Довгу промову сказав пос. Глобінський, котрий закінчив полякам із західної Галичини, що хотять згоди з українцями для того, щоб удержатися при власті. „Відрається перед нами, — говорив пос. Глобінський, — великий і сумний історичний акт, якого поляки може ще не пережили за 120 літ, по розборі Польщі. Поляки лущать з ворогом проти поляків, щоб їх завлести і на все ослабити. В такій тяжкій історичній хвилі виникнуть серед поляків сварки й амбіції. Нехай при виборах не кандидують вшхполянків, подольців, центровців і т. д., але—поляки національно з'єднані!“

Дальше говорив пос. Козловський, котрий назвав розв'язання „генеральною штабу“ недостатком любови до отчизни.

Вінці прийнято однодушно отцю резолюцію:

„З'їзд представників всіх „народових“ організацій ухвалює:

„Висловлюючи найглубший жал з приводу стремління до розбиття „Ради Народової“, котра серед умов польського національного життя, а особливо під час боротьби за польську в східній частині краю, є простою необхідною, — з'їзд стверджує, що „Рада Народова“ існує далі легально та, що вихід з неї деяких партій нічим не змінить її характеру організації, її єдності і національної солідарності.“

З уваги на те з'їзд вважає за необхідну річ, щоб теперішня „Рада Народова“ на підставі свого уставу сповнила свої обов'язки аж до нового складу по соймових виборах, а зокрема, щоб тепер вела провід польської виборчої акції в „народово загроженіх округах“ та запевнила в ній „народову“ солідарність, щоб охоронити Польків від найтяжчих страт“.

Перед закриттям з'їзду ухвалено ще вислати до польського єпископату депутату з чолобитною.

Таким чином повстала нова „Рада Народова“.

На другий день відбулося засідання „нової Ради Народової“.

„Презес“, ствердивши, що його „Рада Народова“ має комплект, бо є половина членів (15), а другу половину належно повідомлено, одкрив засідання. По короткій дискусії прийнято до відома повідомлення „презеса“ про недільну ухвалу з'їзду делегатів повітових „народових“ організацій, який призвав „раду народову“, до дальшого існування та, щоб вона занялася соймовими виборами.

Потім приступлено до обговорення виборчої акції по статуту давньої „Ради Народової“.

Ухвалено поручити президії, щоб видала відозву до польської суспільності та, щоб утворила по повітах виборчі комітети і закликала їх, щоб як найкоріше почали виборчу роботу.

Отоманський представник верховної влади в Єгипті, Реуф-паша, подав цими днями турецькому урядові докладні пояснення на запитання, чому він не прийняв запрошення на дипломатичний обід, впродякований хедивом 14 априля на честь султана, а також не був у хедива тоді, коли він на літо виїзжав із Каїра до Олександрії.

Реуф-паша повідомляє, що бажання

єгипетського правительства увільнитись од суверенітету султана набрало тепер особливої інтенсивності й на кожному ступні кидється в очі.

Згідно з стародавньою традицією, на офіціальних приййомах отоманський представник досі займав перше місце після хедива; тепер же хедив почав приймати його після єгипетських міністрів, разом з иншими дипломатами, не визнаючи туким чином ні яких привілеїв за представником Турції.

Протести й уваги з приводу такого поведіння хедива, мали дуже шкодливі наслідки, попуславши відносини його до кабінету єгипетських міністрів, а також і до особи хедива. При таких умовах не можна було прийняти запрошення хедива і взагалі бути на офіціальних зібраннях, бо це признало б престиж Турції.

Реуф паша кінчає своє звідомлення заявою, що його становище в Єгипті зробилося дуже тяжким і що він був би радий, коли б його покликали до Константинополя, а зостається він на цій посаді тільки зважаючи на те, що єгипетський уряд не визнає другого представника Турції.

Хедив з своєю родиною на це літо не приїде до Константинополя і цим немов ствержує факт непорозуміння між двома урядами.

Балканська війна.

Коли буде підписано в Лондоні загальні умови миру, делегації почнуть розробляти питання про поділення турецької території.

По останніх відомостях Турції, мають зостатися в Європі 12 тисяч кв. км. метрів і крім цього 26,000 кілометрів в самостійній Албанії.

Коли останню територію буде розділено по болгарському плану, то Болгарія достанеться 87,000 кв. кілометрів, Сербія—26,000, Греція—11,000, а Чорногорія—7,200 кв. кілометрів.

Але Сербія незадоволена цим планом, бо вона завойовувала більше ніж Болгарія. По греко-сербському плану мають поділитися так: Болгарія—61,000 кв. кілометрів, Сербія—36,000, Греція—27 і Чорногорія 7 тисяч кв. кілометрів.

Оголошено такі відомості про чисельність війська союзних держав під час війни: Болгарія мала 450 тисяч, Сербія—402 тисячі, Греція—150 і Чорногорія—45 тисяч.

Вбито під час війни: болгарів 46 тисяч, Сербів—21 тис., Чорногорців—8 тис., Греків 6 тисяч.

В Данії.

В цій маленькій великокультурній країні, що не втручається в так звану „велику“ політику, цими днями відбулись вибори до парламенту.

Досі в склад датського парламенту входило 24 соц.-демократи, 20 радикалів, 56 поміркованих, 13 консерваторів і один „дикий“.

Нові вибори дали такі наслідки: 32 соц.-демократ, 31 радикалів, 43 поміркованих, 7 правих і одного „дикого“. Таким чином більшість, що досі складалася з поміркованих і правих, тепер складається з соціалістів і радикалів.

Наслідки такої зміни складу парламенту будуть такі: перше—одставка міністра Бергсена, од якого влада перейде до радикалів і друге—перегляд конституції з метою демократизації верхньої палати: Коли вона вперто буде йти проти, то її роспустять і нові вибори призначать по змінній виборчій системі, що значно обмежить її права.

Новий парламент в Данії є самим демократичним парламентом в Європі.

По вищих школах.

Варшавська громада при університеті. Заходами варшавської української громади одравлено напихаду по М. Коцюбинському.

Громада послала листа у газ. „Річч“ з приводу фельетону д. Відлі в „Рус. Слово“ з травня. Підписали курсисти і студенти українці м. Варшави 69 душ.

Останні вісті.

(Телеграми С.-П. Т. А. та власні).

Приз'їзд Государя Императора.

ПЕТЕРБУРГ, 13. В 9 год. ранку Государь Император повернувся з подорожі до Берліну в Царське село.

ЮРЬВ, 13 (винадкова). Товариство студентів-українців в Дорпаті з невимовним жалем сповідає українське громадянство про несподівану смерть дорогого фундатора товариства доктора медицини Іллі Івановича Коломицького.

Виступ гр. Вітте.

ПЕТЕРБУРГ, 13. В Державній Раді багат розмов про те, що Акимов дозволив гр. Вітте виступити з великою програмною промовою проти законопроектів про поширення доступу в університети. Кажуть, що графові Вітте доручено провалити цей законопроект.

Французький гість.

ПЕТЕРБУРГ, 13. На сніданкові в французького посла Делькасе в честь французьких моряків, що прибули в Кронштадт, були майже всі міністри і багато сановників. Сьогодні адмірал Лебрис виїхав в Царське село.

В Франції октябристив.

ПЕТЕРБУРГ, 13. Фракція октябристів офіційно спростовує чутки про виключення з фракції Шубинського, Скоропадського і Тандева.

Забора на селянського бенькету.

ПЕТЕРБУРГ, 13. Призначений на вчора в домі Родзянкі славянський бенькет адміністрація заборонила, заливши, що на запросини більше 50

душ гостей треба мати особливий дозвіл

Справи Холмщини.

ПЕТЕРБУРГ, 13. Почались міжвідомостевні наради з приводу Холмщини. Депутатів і громадських діячів на ці наради не запрошено.

Відгуки 1 мая.

ПЕТЕРБУРГ, 13. Вчора, з наказу градоначальника, полковник Морачевський оглядав камери арештованих по участках. Підчас огляду спаського участку арештовані за першомайську забастовку не хотіли встати і співали революційні пісні. Частина їх посаджено в карцер, а частину переведено в інші участки і посаджено на гірших умовах.

Пояснення.

ПЕТЕРБУРГ, 13. Касо викликав для пояснень директора технологічного інституту з приводу останньої студентської сходки.

Велика пожема.

УМАНЬ, 13. В с. Краснаваці пожемо вночі загинув 20 садів і все майно селян. Організуються поміч погорільцям.

Закриття з'їзду.

ПЕТЕРБУРГ, 13. Закінчилась праця всеросійського з'їзду представників промисловості і торгу.

Пограничне непорозуміння.

ПЕТЕРБУРГ, 13. Коло Новоселиці на австро-румунській границі сталась кривава зутичка між румунським і австрійським військом.

За кордоном.

Мир.

ВІДЕНЬ, 13. Болгарія підписала з Турцією мирну згоду незалежно від инших балканських спільників.

Згода між Грецією і Італією.

РИМ, 13. Італія і Греція увійшли в повну згоду в справі південної границі Албанії.

Грени в Болгарії.

САЛОНИКИ, 13. Бій між греками і болгарами в Пееджені припинився в четверг, вночі; в п'ятницю були невеликі зутички. Крейсера „Аверов“ крейсире в водах Кавали.

ЛОДОН, 13. Туземні газети повідомляють про новий бій між болгарами і греками. Болгари виставили в бою 60 тисяч війська. Греків розбито і вони одступають до Салоників.

Сербі і Болгари.

БІЛГРАД, 13. Болгарі запросив лідерів партій для ознайомлення з становищем, між иншим й про сербо-болгарські стосунки а також про заходи уряду в справі оборони інтересів Сербії і балканської спілки. Пашч цими днями виступить в скучині з промовою про сербо-болгарські стосунки.

ВІДЕНЬ, 13. Концентрацію болгарського війська на сербській границі закінчено. Майже вся болгарська армія стоїть проти сербської.

Коло Чаталджи Болгарія лишила тільки 15 тисяч війська.

В Японії.

ТОКІО, 13. В цьому році в Японії буде витрачено 280 мільйонів ієн на збудування залізних доріг.

Прибули китайські чиновники, командировані мукденським губернатором для ознайомлення з шкільною справою.

Звістку про одправку Північно-американськими штатами на острів Гавай морської піхоти і важкої артилерії преса зустріла спокійно.

В Франції.

ВІДЕНЬ, 13. Вчора в Парижі одбулись величезні маніфестації проти трюхлітнього строку служби в військові. Маніфестанти закликали населення до боротьби з мілітаризмом.

ПАРИЖ, 13. Вранці мали бути численні труси в синдикалістських революційних гуртках і у осіб, яких обвинувачують за агітацію в військовій проти трюхлітньої служби.

Нещастя з румунською королевою.

БУХАРЕСТ, 13. Королева румунська, відома в літературі під псевдонімом—Кармен Сільвіа, осліпла.

Анексія.

БІЛГРАД, 13. По відомостям газет, поки що неперевірено, уряд має намір оповістити анексію завойованих земель.

Пожема на виставці.

ДЕНТ, 13. На всевітній виставці пожежою знищено тирольський одділ і шавильон Індії.

віка зі, на думку д. Міллера, зачесено на захід Європи.

Проф. Павлуцький не згожується з Мілером і, визнаючи, що на українському первочному вишшвочному орнаменті безперечно відбився вплив епохи відродження, думає, що найбільше впливу мав тут XVII в. Історію цього орнаменту проф. Павлуцький уявляє собі так: в XVII ст. стиль відродження переноситься і на територію України. В другій половині тогож століття місцевий орнамент через византийських майстрів, твори яких в цей час стають модними в Росії, зазнають великого впливу з боку мистецтва перського, з його змаганнями до крайньої стилізації і узагальнення. Сюди ж прилучається ще й вплив реалістичного бароко.

Всі ці елементи входять в склад українського орнаменту. Але вони зустрічаються тут в оригінальних сполученнях та в інтересному обробленню, на підставі чого цей орнамент треба визнати цілком самостійним, самобутним.

Докладничкові зробив декілька уяв проф. В. Заватневич.

„Світло“. Вийшло 7 ч. за март педагогічного журналу „Світло“. Зміст такий: С. Русова—В оборону казки, В. Поточний—Praeterea sensus, Я. Чепіга—Читання з поясненнями в сучасній школі на Україні, М. Д. Руська школа серед української людности, З біжучого життя: Із хвиль життя—С. Тит—ко, На лекціях Г. Славича—С. Р., Відгук—П. П., Кожа дерева М. В. Лисенка в школі—Я. З.—вич, Повне видання творів Я. А. Коменського—Іван Юшишин, Шкільна хроніка, Критика й бібліографія.

Ілюстрована Україна. ч. 9. Зміст: М. Возняк: Михайло Коцюбинський—Дм. Макогон: Любов.—Л. К.: Укр. філософ Гр. Скворода.—Поет причає.—С. Бунько: Задача популярної поезії,—М. Музиль: Вільна долина.—Я.: Антипатис.—О. Йосиф Застирець: Із студентських споминів.—Мої спогадки.—В. Рівничко: Дуб Мотрі Коцюбейни в Батуричці.—О. Жалоба: Попис елевів інститута ім. Мик. Лисенка у Львові.—Р. Заклинський: Етапом (дальше)—Подорож С. С. Службениць до Бразилії.—Мих. Коць: Кілька слів про маленських малювців.—Хроніка, бібліографія, нові книжки і видання.—Герберт Уельс: Машина часу (дальше).

Ілюстрації: 1. Мих. Коцюбинський, 2. Міст в Ямі (з наших гір). 3. Стара церква в Долині з р. 1618. 4. Гудульська хата в Яремчи. 5. Руїни на рос. Поділлі 6. Роковини Шевченка в Полтаві. Живий образ. 7. Загальний вид міста Скутари. 8. Генеральна управа Андори. 9. Фабрика тютюну в Андорі. 10. Дорога до Андори. 11. Старинна башта в Андорі. 12. Перевинка в Андорі. 13. Могила М. Лисенка. 14. Дуб Мотрі Коцюбейни в Батуричці. 15. Народна школа на рос. Україні. 16. Старинні кафлі. 17. Дім С.С. Службениць в Прудентополі. 18. Захоронка С.С. Службениць в Прудентополі в Бразилії.—19. Есад-паша, оборонець Скутари.

Трупа М. Н. Садовського. Сьогодні в літньому театрі київського купецького зібрання йде оп. „Від“.

Городський сад „Шато“. Сьогодні трупа д. Т. Колесниченка ставить у-друге п. „Вампір“.

Російська операція сьогодні і завтра ставить нову оп. „Принцеса студентів“.

Театр „Соловцов“. Сьогодні одкривається продаж білетів на гастролі артистів московського художнього театру: Андрєєва, Кніппер, Равської, Самарової, Качалова, Москвіна, Масалітінова, Олександрова та ині.

Гастролі почнуть 2 юнія. Підє між иншим в постановці московського художнього театру п. Гауптмана—„Одинокие“.

Нові п'єси. В драматичну цензуру за апріль місяць надійшло 193 п'єси на 11 мовах; з них: 8 на українській мові, 9—на латинській, 11—на естонській, 10—на німецькій, 21—на російській і 123 на російській; решта—на польській і инших „инород

Радимо!! рашні ніж Ви купите ГРАМОФОН або патефон з ПЛАСТИНКАМИ, побувайте в нашому фабричному оптико-розничному складі, до при величезному й різноманітному виборі зумієте легко впевнитися, що ніде в Південно-Західному краю можна купити грамофон краще й дешевше ніж у нас

3000 ГРАМОФОНІВ і Пластинок 50,000

ПРОДАЮТЬСЯ ПО ФАБРИЧНИХ ЦІНАХ

Table with 2 columns: Gramophone models (e.g., Всімвалетні, Двадцяти п'яти) and prices in rubles and kopecks.

Table with 2 columns: Record types (e.g., Сирена, Стола) and prices in rubles and kopecks.

Допускається широка розстрочка плати.

Крім того продаються з великою знижкою: піаніно, гітари, мандоліни, гармонії, скрипки і ін. муз. струм. Вимагайте прейс-куранти грамофонів, музичн. струментів і каталоги пластинок. Іногородні замовлення висилаємо по одержанню замовлення.

Торговий дім ПОЛЯКІВЪ С.В.А.

КИЇВ, 52 Хрещатик, 52 (червоні вивіски). ОДДІЛИ: в Одесі, Харькові й Херсоні.

на та мудрість. „Як би“, кажуть люде: „в школі, крім грамоти, та вчили якого майстерства хазяйнування біля поля, садна та інше, тоді-б і користь була“.

В нашому селі велика потреба в товариській крамниці та в бібліотеці. В нашому селі є багато заварок-ворожок. Користуючись народньою темрявою, вони звели в нас ціле гніздо. Опе недавно в село приїхав якийсь панок з жінкою, котра обьявила себе ворожкою. Люде вірять в ворожбу і йдуть ворожити. Вона збирає по 10 карб.

Ст. ГОЛТА, п.-з. ж. д. Наша станція третя на півд.-зах. ж. д. має депо, майстерні і матеріальний залізничний склад. Крім цього поблизу багато німецьких заводів і млинів, які росли нулись по річці Бугові. Велике число на залізниці, по заводах та млинах служачих і робітників. Не злі тут заробітки як служачим так і робітникам, але користі з того мало, все через те, що немає між людьми єднання, а вселилась велика ворожнеча, що перейшла від прадідів. Голта з давніх давен була місцем засланця. Ото і утворилось так, що ті, що давніше жили тут—ворогували з пришлими-засланцями. Тепер це виявляється в постійній грізній нападках тих людей. Коли вони служать десь разом, то обов'язково вже намагаються один одному підвести якусь неприємність. Од цього багато людей позбавлено посад, лишилось без куска хліба, розорено.

До того це преднеується поширення дуже гра в карти та піяцтво. Єсть у нас і бібліотеки, в яких у шкафах павуки заснували книги, бо нікому читати. 5 мая відкрито садок, але туди не хочуть ходити, бо там в карти грати не дають, а другої розваги не хочуть.

Збрався скільки раз аматорський гурток, ставили гарні пьєси і гарно грали, та не було кому дивитись, а тепер уже і аматори кинули свої заходи.

Листування редакції.

Передплатникові № 2028. Не знаючи сили хоруг, не можемо з певністю радити ти чи інші пісні Найкраще було-б придбати збірник українських пісень для шкіл народніх, узагальнений М. В. Лисенком. Коштує він 1 р. 25 к. Це найкращий підручник для учителів і регентів селянських хорів. Тут зможемо вибрати дуже гарну й легянку програму для свого концерту.

№ 1576. Фребезевсько т-во не узагальнює цього діла курей, а що справу взяла на себе шкільна округа.

Голта. Ф. Л. Допис містимо. Просимо писати докладніше і частіше.

Письміть з одного боку листа.

Широке. П. Тем—ко. Просимо подати докладніше в якій промисловості у Вас таке нещастя, хто саме хотів би завести якусь спілку—хазяї робітники, чи кустарі? Як що хазяї, то скільки у них робочих пересічно на одного. Після таких відомостей—дамо пораду, бо тоді тільки зможемо вивести відповідну форму спілки.

Справочний одділ.

Календарні відомості: Віторок 14-го мая.

Коронування Іх Імператорських Величностей.

Смич. Ісидора, пр. Мясниці печ., Сорашова.

Схід сонця в 3 год. 58 хв., захід сонця в год. 55 хв.

Редактор В. Яновський.

Видавець Б. Чикаленко.

Оповістки.

Не перенешу горіллячаного і винного запаху.

Цим запевняю, що я приймав „Ситровинь-Ембрей“ і зовсім виличився од піяцтва, навіть не перенешу горіллячаного і винного запаху, за що велике Вам спасибі.

Всім моім товаришам рекомендую Ваш спосіб „Ситровинь-Ембрей“, але тільки справжній. Він коштує в аптеці дуже дешево. З пошаною до Вас Г. А. Кастерин. Новозибків. 144

Вістник здоров'я.

Бездугтя жавота, почування ваги від лежачко, нудота в печія од живання „Стомоскігена Д-ра Мейера“ зменшились. Стул навіть приємний. Геморой більше не турбує. Гулі на верх більш не виходять. Др. Цаймаєв.

Рецепт: Возьміть в найбільшій аптеці або складі 2-х тижневу коробку „Стомоскігена-д-ра Мейера“ і приймайте по 1—2 табл. тричі на день, поки у вас не встановиться правільне харчування.

„Стомоскіген Д-ра Мейера“ зовсім необхідний спосіб. Видукування настає нове. 394

Лікарі та лікарні.

Спеціальна

Лікарня д-ра Гольдберга

Пранці (сіф.), венерич, кожні хвороби й нерво-полові розстройств. Порада 50 коп. Михайлівська вул. 16. Од 9-2 дня, й 5-9 веч.

Д-р Меєрзон

Пранці (сіф.), венер., кожні. 291

Д-р Черняк

В. Житомир, 16. Прийм. 9—12 г. 5—9. Жінки 1—2. Пранці (сіф.) вон. мочевої под розст. Водолічєбниця.

Д-р Маркус

Прорізна, 18. Хвороб. мочевої путей сіф. кожн., вен. й полові розстройств. Пр. 9—12, 5—8; жінки 2—5. 284

Д-р В. Сергєєв

Пранці (сіф.), венер., кожні перхоті й випадання волосся. Гоїння сучасн. способами й сухим повітрям. Прийм. 2—5 г. крім свят. Музикальний пер., 2. 287

Д-р Гіндлів

Прорізна, № 20. Ж. 12-1. Пранці (сіф.), венерич., мочеполові, освітлен. канаду й лузиря), позов. безсид. і хвороб. кожн. й волос. 285

І. Ротштейн. Лікарня

фізичн. метод. гоїння для внутр. нервових й ортопед. хворих. В. Володимирська, № 47, телефон. 1592. Гідропатія, електрик. світлолічєбниця. Рентген, радіо, масаж, гімнаст. й ін. Виготовл. апарат. Прийм. на постійн. ліжк. й приходячі до-дня од 8 1/2—1 і 5—7 веч. 294

Зубний лікар Д. Д. Цигура

Приймає від 9 г. р. до 2 і від 3 г. до 6. Несторівська, 36. 0-137-1

Зубний лікар Унікель

Переїхав Пущинська, 11. Телефон. 33—81. Прийм. од 10 до 2 і од 4 до 6.

Д-р М. Вахнянин

з Львова ордінує з 1-го Мая в Карасьбаді Haus Goldenere Löwe. 317

КВАТИРІ

Готель „Україна“ віддав в найми Кімнати по міс. і на добродорого. Бульв.-Кулр., 34.

ПРАЦЯ

Драпіровщик українськ приймає замовлення на виставочні декорації, а також впорядковує різноманітні кіоски. Зверт. листовно: В. Васильківська, № 72. Мебельовані кімнати № 10, Микола Качмарський. 469

ЗОЛОТО

бриланти, срібло, годинники різних фабрик пропонує у великому виборі ФАБРИЧНИЙ СКЛАД Клавдія Сергійовича РОГІНСЬКОГО. 89, Олександрівська, телеф. 20-95.

ПОРТРЕТ М. КОЦЮБІНСЬКОГО

Розмір 18x27 см. На гарному папері ц. 3 коп. Продається по всіх книгарнях.

„СЯЙВО“

ВЖЕ ВИЙШЛО 4 №№. Зміст № 1. До наших читачів, М. Вороний—3 циклю „Ad Astra“. М. Рильський-Жайворонко. В. О'Коннор-Віліська—Спогади про М. В. Лисенка. М. Лисенко. Марш Дорошенка (шоти). Л. Старичка-Черняхівська—Nocturno. І. Степанко—3 історії Української драми XIX віку. С. Русова—Драматичні твори С. Черкасенка. В. Борєцький—Новини української музики. П. Чайка—Де що про архітектуру. Mortalis—Вистава „Зачароване коло“ в театрі М. Садовського. Хроніка. Веселіна.

На Україну дуже-б бажав на літо поїхати на урок, або посаду в земстві, секрет., бібліотек. Прослухав університет, Дорпат-Юрьев, Лифлянд. Вузька, № 15. Пав Ів. С—ну. 468

Дівчина українка добре грамотна ПОТРІБНА зараз за няню до двох дітей (7 й 3 років) й домог. в господ. Зверт. Трьохсвятительська 20, пом. 2 між 12—1 т. г. що дня.

Студент-гражданиць, 5-го курсу бажав мати у Києві соціалну будівничу роботу (практику). Добре малює, проєктую, будівничий опит. Звертатись до 20-го Мая: Спб. Инст. Гражд. Инж. Громада Д. Д.-о. 5-466-1

Курсистка шуває на літо в українську родину якої не уде праці з дітьми, або уроку. Звертат. листовно: Київ, Фундуківська, 62, пом. 4, лит. А. 426

ВЕСЕЛЯ

В НОВОЧЕРКАСЬКОМУ „Рада“ продається в роздріб в квігєрн Ци мовєва на Платовському проспекті

ПІАНІНО конц. кращ. приворн. закордон. фабр. Гупфера, Квандта, Любита, Грюнерта, Уэльбриха, Бартголя й інших. ПРОДАЮТЬСЯ НЕДОРОГО, можна в розстрочку.

Полякин, Хрещатик 52.

Швейні машини ручні і елек. всі системи, продаються НЕДОРОГО можна в розстрочку

Полякин, Хрещатик, 52.

Харьків'ян-дачники співіцаємо, що можемо за кіншату доглядати в дітню пору їх помешкання. Листо: Харьків, Університет, В-ву, для С-хп 1 Н-ка. 440

Випадково продається КОБЗА. Адр.: Ново-Караваєвська, 42, пом. 1. 2-442-1

Геть руки! „Юровськль“ без хаору, без сєди сам мисє білизну без мила. Після годинної варки білизна приймає найбіліший колір. ВИМАГАЙТЕ ВОЮДИ Пачка 20 коп.

Південно-Російське товариство торгівлі аптечним крамом у Київі. 606

Вийшов з ДРУКУ № 7-8 українського кооперативного журналу

НАША КООПЕРАЦІЯ

З М І С Т:

- 1) Посередницькі операції в кредитових кооперативах. 2) Як українські селяне в Галичині зорганізували гуртову продажу свиней 3) Як товариській крамниці добути грошей. 4) Які податкові льоти мають товариські крамниці. 5) Контроль забори членів. 6) Про продаж з товариської крамниці стороннім покуцям. 7) Що треба знати працівнику товариської крамниці починаючи мануфактуру та галантерейну торгівлю. 8) Шауїте рідну мову. 9) Проповідь кооперації через переключачка. 10) Програма з'їзда для упорядкування хлібної торгівлі на півдню Росії. 11) Кооперативна хроніка. 12) Дописи. 13) Запитання і відповіді. 14) Оголошення. 443

Товариство „ЧАС“ у Києві.

Крамниця „Час“. Книгарня. Видавництво „Час“.

КИЇВ. ВЕЛИКА ВОЛОДИМИРСЬКА, 53, проти Городського театру. Товариська КРАМНИЦЯ „ЧАС“ продає українські книги та стільні вироби українського народного рукометства.

!!Новина!! Поступили на продаж дорогі цінні Гуцульські цятковані вироби відомого Гуцульського майстра ШКРІВЛЯКА та його учнів.

Одержано новий транспорт Галицьких гончарських виробів Левинського. Великий вибір Гончарських виробів Гладаревського, Масюка та інших.

Товариська КРАМНИЦЯ „ЧАС“ купує та приймає на комісію для продажу тільки СТІЛЬНІ вироби українського народного рукометства.

Про умови дізнатись у Крамниці. 437